

TMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16479

Tarih : 12.02.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Özgül Saki

İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Türk Ceza Kanunu'nda hakaret suçunu düzenleyen genel hükümlerden ayrı olarak bir de Cumhurbaşkanına Hakaret suçu düzenlenmiştir. Cumhurbaşkanına Hakaret Suçu, ceza hukukunun genel ilkelerine aykırı biçimde kanunlaşmıştır. Nitekim bu suç halihazırda Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesinde düzenlenmiş olup kamu görevlileri de dahil herkesi kapsamaktadır. Cumhurbaşkanına hakaret suçuna özel bir suç şekilde yer verilmesi eşitlik ilkesine aykırıdır.

Kanun koyucu Cumhurbaşkanına Hakaret suçunu ihdas gerekçesinde makamın saygınlığı ve cumhurbaşkanının tarafsızlığı konusunda toplumun sahip olduğu genel kanaatinin zedelenmesinin engellenmesini işaret etmiştir. Suçun ihdas gerekçesinin dayanağı olan 1961 Anayasasındaki, '*Cumhurbaşkanı seçilenin partisi ile ilişkisi kesilir.*' hükmü 1982 Anayasası'nda da korunmuş ancak 16 Nisan 2017 referandumundan sonra Türkiye'de, Cumhurbaşkanlığı tanımı ve taşıdığı görev ve yetkiler neredeyse tamamen değiştirilmiştir. Referandumdan önce, Anayasa'nın 101. Maddesinde yer alan '*Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa partisi ile ilişkisi kesilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.*' fıkrası 21.01.2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanunun 7. maddesi ile değiştirilmiş ve '*Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa partisi ile ilişkisi kesilir*' ifadesi maddeden çıkarılmıştır. Yapılan değişikliklerle birlikte erkler ayrılığına dayanan anayasal düzen ağır bir tahribata uğratılmıştır. 2017 referandumuyla birlikte 'Partili Cumhurbaşkanı' kavramı cumhurbaşkanlığının anlam ve ehemmiyetine taban tabana zıt bir anlayışla üretilmiş ve dolaşıma sokulmuştur. Cumhurbaşkanlığı kurumunun, toplumun her kesimine partiler üstü bir anlayışla ayırım gözetmeden eşit mesafede olması kuralı ortadan kalkmış, bunun tam aksine kendi partisinden olmayanları hedef alan, siyasal tartışmaların ve uygulamaların tam merkezinde ve tarafı olan, mensup olduğu partinin menfaatlerini ülke menfaatlerinden önce gören bir cumhurbaşkanlığı pratiği sergilenmiştir. Hem genel parti başkanı hem yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanına siyasi bir taraf olarak sarfettiği söylem ve edimlerine karşı yapılan eleştiriler, hukuka aykırı olarak cezalandırılmaktadır. Yargının

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 20-2-2026	Esas No:2/3540

16 Şubat 2026

GENEL
16 Şubat 2026
No: 1800447

tamamen siyasi bir aparat olarak kullanıldığı ve yargıçların Cumhurbaşkanının siyasi kurmayı olarak çalıştığı ülkede, ifade özgürlüğü yok sayılarak eleştiri/hakaret çizgisi dahi gözetilmeden on yıllardır halka bu suç gerekçesiyle cezalar yağdırılmaktadır. Kaldı ki demokratik toplumlarda eleştirilebilirlik çıtasının kamusal sorumluluk derecesiyle orantılı olarak artması; öfke uyandırıcı, incitici dahi olsa yöneticilere yönelik açıklamaların ceza hukukunun konusu olmaması gerekmektedir.

Cumhurbaşkanına Hakaret suçu gerekçesiyle açılan soruşturma ve kovuşturmalar 2017 referandumundan sonra çok ciddi oranda artış göstermiş, onbinlerle ifade edilen dava dosyalarında binlerce kişi hapis cezalarına mahkum edilmiştir. Adalet Bakanlığı, Cumhurbaşkanına Hakaret suçuna dair açık verileri kamuoyuyla paylaştığı son yıl 2021 yılı olmuş, bu tarihten sonra TCK 299. maddesi, 300 ve 301. maddelerle birlikte "Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar" başlığı altında toplulaştırılarak açıklanmaya başlanmıştır. 2024 yılı verilerine göre, bu üç madde kapsamında toplam 9.886 kamu davası açılmış, aynı yıl içinde mahkemeler, bu maddelerle ilgili suçların 1.779'unda mahkûmiyet kararı vermiştir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Vedat Şorli – Türkiye davasında, TCK 299'un AIHM'in ifade özgürlüğü hakkını düzenleyen 10. Maddesine aykırı olduğunu tespit ederek Türkiye'ye maddenin değiştirilmesi tavsiyesinde bulunmuştur. AIHM gerekçesinde, politikacıların kendileri hakkında yapılan eleştirilere tahammüllü olması gerektiğini, eleştirilerin ağır olması, abartılı olması ve hatta provakatif olması halinde dahi ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerektiği hükmünü kurmuştur. Tek istisna bu abartı ve provokasyonun kamuoyunu yanlış yönlendirmemesidir.

Kararda aynı zamanda AIHM Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinin "Hakaretin Suç Olmaktan Çıkarılmasına Doğru" başlıklı 1577 (2007) sayılı Kararına ve Venedik Komisyonu'nun TCK 299. Maddeyi endişeyle takip ettiklerini belirten raporuna atıfta bulunmuştur.

Türkiye'nin de kurucu üyesi olduğu Avrupa Konseyi'nin üye ülkelerinde ilgili düzenleme ya yürürlükten kaldırılmış ya da hiç uygulanmamaktadır. Örneğin; Macaristan'da 1994'te, Çek Cumhuriyeti'nde 1998'de devlet başkanına hakaret suçu kaldırılmış, Avusturya'da ise bu madde 1975'ten bu yana hiç kimseye karşı uygulanmamaktadır.

Yine Hollanda'da kral ve ailesine yönelik hakaret suçu var olmasına karşın 1960'dan bu yana uygulanmamaktadır. İspanya, Romanya, Portekiz, Belçika'da da durum aynıdır.

Polonya ve İtalya'da bu konuda ceza hükmü bulunuyor ve nadiren uygulanıyor olsa da mahkemeler bunu tazminatla sınırlandırmıştır. Fransa'da 2013 yılında alınan AIHM kararları sonrası devlet başkanına hakaret, ifade suçları kapsamından çıkarılmıştır. Almanya'da ise ceza kanunu, devlet başkanına hakareti suç saymasına rağmen Federal Anayasa Mahkemesi çok ağır bir eleştiri olsa dahi bunun bir suç sayılamayacağına karar vermiştir. Avrupa Konseyi gözlemci üyelerinden ABD'de ise başkana hakaret suçu değil tehdit suçu düzenlenmiştir.

Türkiye'de de çok sayıda sivil toplum kuruluşu ile aydınlar, yazarlar, gazeteciler TCK 299. Maddenin kaldırılması için kampanyalar düzenlemiş ve çağrılarda bulunmuştur. Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesinde düzenlenen Cumhurbaşkanı'na hakaret suçu, AİHS'nin 10. maddesine ve Anayasa'nın 26. ve 90. maddelerine açıkça aykırıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Türk Ceza Kanunu'nun 299 uncu maddesi, başta anayasa olmak üzere Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ve evrensel hukuk normlarına aykırı olarak yürürlüktedir. Türk Ceza Hukuku'nda halihazırda zaten Hakaret Suçu'na dair düzenleme mevcuttur. Kaldı ki Cumhurbaşkanı'na Hakaret suçunun ihdas gerekçesi 16 Nisan 2017 tarihinden sonra tamamen ortadan kalkmış, tarafsız ve tüm topluma eşit mesafede duran Cumhurbaşkanı yerine 'Partili Cumhurbaşkanı' icat edilmiştir. Bu sebeplerle TCK 299 uncu maddesi derhal yürürlükten kaldırılmalıdır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 299 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.